

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTIDA METODIK ISHLARNI TASHKIL ETISH MAZMUNI

Qarshibaeva Dilfuza Xidirbaevna

Uchtepa tumani 450-sonli DMTT direktori

Annotatsiya: mazkur maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotida metodik ishlarni tashkil etish mazmuni va mohiyati yoritib berilgan.

Kalit so'zlar: metodik ishlar, ta'lim-tarbiya jarayonini kuzatish, hamkorlik ishlari, ilg'or tajribalarni o'rganish va ommalashtirish.

Аннотация: В данной статье описывается содержание и сущность организации методической работы в организации дошкольного образования.

Ключевые слова: методическая работа, мониторинг образовательного процесса, совместная работа, изучение и популяризация передового опыта.

So'nggi yillarda maktabgacha ta'limni zamonaviy yondashuv asosida boshqarish talab etilmoqda. Maktabgacha ta'lim tashkilotida direktor o'rinbosari metodik ishlarni tashkil etadi va boshqaradi. U yangiliklarni anglashi, tashabbuskor bo'lish va ma'suliyatni o'z zimmasiga olishi, muammo yechimini topa olish kompetensiyasiga ega bo'lishi zarur. Metodik ishlar maktabgacha ta'lim tashkilotini boshqarishda muhim o'rin egallaydi. Direktor o'rinbosari pedagog-tarbiyachilarning faolligini oshiradi, ularning ijodiy qobiliyatini rivojlantiradi. Shuningdek, pedagog-xodimlarning malakasini oshirishni ta'minlaydi. Pedagoglar bilan muntazam ishlash ularni uzluksiz ravishda pedagogik mahoratini takomillashtirishni kafolatlaydi. Bugungi kunda pedagog-tarbiyachilarni kasbiy mahoratini oshirish davr talabi hisoblanadi. Mahoratli direktor o'rinbosari pedagogik jamoaning vazifasini aniq belgilaydi, ularni amalga oshirishning samarali yo'llarini aniqlaydi. U muayyan belgilangan o'zgarish mexanizmi bilan emas, balki bevosita ta'limiy-tarbiyaviy jarayonlarni tashkil etuvchi tarbiyachi-pedagoglar faoliyatiga asosan ish yuritadi. Chunki, maktabgacha ta'lim tashkilotini boshqarishda aniq maqsadga yo'naltirilgan reja bo'lsada, pedagogik jarayon tarbiyalanuvchilar holatiga qarab o'zgarishi mumkin.

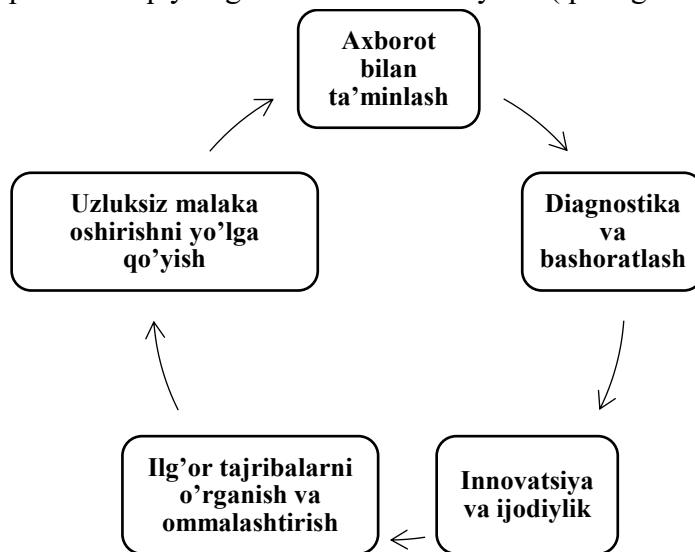
Maktabgacha ta'lim metodikasining yirik namoyondalaridan biri L.M.Volobueva izlanishlarida metodik ishlar samarali bo'lishi uchun ta'lim-tarbiya jarayonlarini tashkil qilishning optimal yo'llarini izlash; bolalar uchun yaratilgan sharoitlarni o'rganish va tahlil qilish; tarbiyachilar tomonidan pedagogik ishlarni qay darajada tashkil etilayotganligini nazorat qilish; pedagogik jamoadagi psixologik muhit va o'zaro munosabatlarni kuzatish muhimligi asoslagan. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ta'lim-tarbiya jarayonini rivojlantirish, takomillashtirish, tashkilot faoliyati bilan bog'liq barcha tashkiliy masalalarni muvofiqlashtirish, pedagoglarning kasb mahorati va ijodkorligini rivojlantirish maqsadida metodik xizmat amalga oshiriladi.

M.M. Potashnik fikricha "metodik ishlar mazmunini ilm-fan yutuqlariga asoslangan holda pedagoglar faoliyatida tahlil qilingan muammo va ularning yechimlari, ilg'or tajribalar, ularni har tomonlama pedagogik mahoratini oshirishga yo'naltirilgan chora-tadbirlar tashkil qiladi. Pedagogik jamoaning ijodiy potensialini rivojlantirish, ta'limda optimal natijaga erishish, bolalarning tarbiyasi va rivojlanishini ta'minlash ko'zda tutiladi". Maktabgacha ta'lim direktor o'rinbosari tajribalar o'tkazishda ishtirok etadi va yangi o'quv dasturlari ishlab chiqishda tashabbuskorlik qiladi, otionalarga farzand tarbiyasida pedagogik maslahatlar uyushtiradi.

M.Fayzullayeva, M.Rustamovalar tomonidan direktor o'rinbosarining oylik ish rejasi ishlab chiqilgan, bir oyga mo'ljallangan vazifalarini kundalik faoliyatiga muqobillashtirish tamoyili asosida yuritadi.

- Pedagog-kadrlar bilan ishlash.
- Tashkiliy-pedagogik ishlar.
- Hamkorlik ishlari.
- Tadbirlarga tayyorgarlik.
- Ta'lim-tarbiya jarayonini kuzatish

Yuqorida olimlarning mulohazalari asosida maktabgacha ta'lim tashkilotida metodik xizmatning tarkibiy qismlarini quyidagi chizmada ifodalaymiz (qarang:2.1.1-rasm).

1-rasm. Maktabgacha ta'lim tashkilotida metodik xizmatning tarkibiy qismlari

Axborot bilan ta'minlash- maktabgacha ta'lim tizimidagi yangi huquqiy me'yoriy hujjatlar bilan tanishish, tarbiyachilarga ish xujjatlarini yuritishda ko'mak berish va reja kandy yozilishi bo'yicha maslahatlar berish, yosh mutaxassislar uchun ta'limiy-tarbiyaviy jarayonlarni tashkil etish yuzasidan maslahatlar berishdan iborat.

Diagnostika va bashoratlash-tarbiyachi-pedagoglar faoliyatini baholash asosida tashxis qo'yishga erishiladi. Maktabgacha ta'limga oid yangiliklar va yutuqlarni amaliyotga tatbiq etish bo'yicha istiqbol strategiyalarni belgilaydi. O'quv yili davomida rejani tahlil etadi va yakunida aniq yechimlar jamlanadi.

Innovatsiya va ijodiylik -direktor o'rinbosari pedagogik jarayonga yangiliklarni joriy etish bo'yicha tarbiyachilarga maslahat beradi. Mualliflik metodlarini yaratishga yo'naltiradi va pedagoglarni ijodiy ishlarini takomillashtirishga ko'mak beradi.

Ilg'or tajribalarni o'rganish va ommalashtirish- uslubchi pedagog-tarbiyachilarning tajribalarini o'rganadi, ustoz-shogird tizimini yo'lga qo'yadi. Yosh mutaxassislariga metodik jihatdan ko'mak beradi. Tajribaga boy pedagoglar tomonidan "Mahorat darslari" tashkil etiladi. Maktabgacha ta'lim tashkiloti va tuman miqyosida noyob tajribalarni ommalashtiradi.

Uzluksiz malaka oshirishni yo'lga qo'yish-pedagoglarning kasbiy mahoratini oshirishning samarali yo'li uzluksiz malaka oshirish tizimini tashkil etishdan iborat. Tarbiyachilar o'rtasida trening, seminar, tanlovlar o'tkazish ularning kasbiy bilimini rivojlantirishni ta'minlaydi.

Yuqorida keltirilgan metodik xizmatni amalga oshirishda maktabgacha ta'lim tashkiloti direktor o'rinbosari pedagogik jarayonlarni tashkil qilishda turlicha yondashuvlarga tayanadi va istiqbolda tashkilotni rivojlantirish bo'yicha loyihalar ishlab chiqadi. Natijada metodik ishlarning ahamiyati va o'rni tarbiyaviy jarayonlar sifati ortishiga erishiladi. Tarbiyachi-pedagoglarning mahoratini oshirish, ularning nazariy va amaliy bilimlarini yangilashda metodik ishlar turlicha shaklda amalga oshiriladi. Pedagogik tajribani eng muhim vositasi bu pedagogik kengash hisoblanadi, bunda jamoaviy pedagogik g'oyalar jamlanadi, ta'limiy-tarbiyaviy ishlar hamkorlikda boshqariladi.

K.Yu. Belaya pedagogik kengashni maktabgacha ta'lim tashkilotining eng oliy darajasi deb baholaydi. Chunki, barcha ta'limiy-tarbiyaviy jarayonlar mazkur kengashda hal etiladi. Darhaqiqat tashkilotning maqsadi va vazifalaridan kelib chiqqan holda ta'lim-tarbiya jarayonini rivojlantirishda pedagogik jamoaning faoliyat yo'nalishi belgilanadi, ilg'or pedagogik tajribalarni amaliyotga joriy etishda pedagogik jamoa birlashadi, demokratiya, oshkorlik, o'zini-o'zi boshqarish tamoyillari asosida maktabgacha ta'lim tashkiloti boshqaruvi amalga oshiriladi. Pedagogik kengash tomonidan tarbiyalanuvchilarni "O'zbekiston Respublikasida ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan davlat talablari" asosida egallashi zarur bo'lgan bilim, ko'nikma va malakalarga ega bo'lishida tashkilot pedagoglar jamoasining faoliyati o'rganiladi. Natijalar tahlil qilinadi, baholanadi va aniqlangan bo'shliqlarni to'ldirish hamda ta'lim-tarbiya samaradorligini oshirish bo'yicha aniq chora-tadbirlar belgilanadi. Shuningdek, ta'lim-tarbiya jarayoniga xorijiy tajribalarni hisobga olgan holda ilg'or ta'lim shakllari, zamonaviy texnologiyalar hamda axborot vositalarni tatbiq etish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqiladi.

Xulosa qilib aytganda direktor o'rinbosari faoliyatini to'g'ri yo'lga qo'yilishi ta'lim sifatini ta'minlovchi asosiy omil hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Sh.M. Mirziyoyev "BMT Bosh Assambleyasining 80-sessiyasidagi nutqi". <https://president.uz>.
2. Maslow A. H. Motivation and personality: motivation and personality: unlocking your inner drive and understanding human behavior by AH Maslow. – Prabhat Prakashan, 2023.
3. Ken Robinson. Management communication: Getting work done through people //The Routledge handbook of language and professional communication. – Routledge, 2014. – S. 165-192.
4. Robinson K., Robinson K. Imagina si...: El poder de crear un futuro para todos. – Grijalbo, 2022.
5. Sinek S. Start with why: How great leaders inspire everyone to take action. – Penguin, 2009.